

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO IR KOMISIJŲ NARIŲ ATLYGIO UŽ DARBĄ ĮSTATYMO NR. XIII-198 1, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 16 STRAIPSNIŲ IR 1, 2, 3, 4 IR 5 PRIEDŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija kartu su Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 1, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 16 straipsnių ir 1, 2, 3, 4 ir 5 priedų pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas). Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1114 „Dėl 2021 metais taikomo minimaliojo darbo užmokesčio“ 2021 metams patvirtintą minimaliąją mėnesinę algą (toliau – MMA) – 642 eurus, taip pat atsižvelgiant į 2021 metų Nacionalinę kolektyvinę sutartį, kurioje numatyta Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų bei valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinį dydį (toliau – BD) 2021 metams didinti iki 177 eurų. Paminėtina, kad Lietuvos Respublikos Seimas Įstatymo projektą grąžino tobulinti, papildomai įvertinant valstybės finansines galimybes, suderinant su antrajam svarstymui Lietuvos Respublikos Seime teikiamu Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu.

Pateikiame apibendrintą informaciją apie Įstatymo projektu sprendžiamą problemą, siūlomas priemones, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

I. Sprendžiama problema	Įstatymo projekto tikslas – padidinti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo (toliau – Įstatymas) 1, 2, 3 ir 4 prieduose numatytus minimalius pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus, siekiant sudaryti sąlygas mokėti teisingą darbo užmokestį, neleidžiantį atsirasti nepagrįstai minimalių ir maksimalių pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų sanklodai („persidengimui“), ir siekiant, kad 2021 m. sausio 1 d., nustačius 642 eurų MMA ir 177 eurų BD, kvalifikuotų darbuotojų minimalūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai būtų didesni už nekvalifikuotų darbuotojų darbo užmokestį (MMA, vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 141 straipsnio 2 dalies nuostata, – mažiausias leidžiamas atlygis už nekvalifikuotą darbą), taip pat panaikinti Įstatymo 5 priede numatytus mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui ir mokyklų ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų intervalus, nustatant maksimalius pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus, padidinti auklėtojų, koncertmeisterių, akompaniatorių pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus, kad jie nebūtų mažesni nei Įstatymo 3 priede nurodyti
-------------------------	--

	<p>patikslinti minimalūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai, padidinti mokyklų ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus, kad jie nebūtų mažesni už mokytojų.</p> <p>Įstatymo projektu taip pat siūloma nustatyti, kad nuo 2021 m. liepos 1 d. socialinių paslaugų srities darbuotojams Įstatymo 1, 2, 3, ir 4 prieduose numatyti minimalieji pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai būtų didinami 30 procentų (o ne 20 procentų), taip pat būtų didinami socialinių paslaugų srities darbuotojų, turinčių kvalifikacinę kategoriją, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai. Įstatymo projektu, atsižvelgiant į fizinių ir juridinių asmenų paklausimus, siūloma atlikti ir kitus pakeitimus.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Įstatymo projektu siūloma didinti Įstatymo 1, 2, 3 ir 4 prieduose numatytus minimalius pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus, kad nuo 2021 m. sausio 1 d., nustačius naujus MMA ir BD dydžius, biudžetinių įstaigų kvalifikuotų darbuotojų minimalūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai būtų didesni už nekvalifikuotų darbuotojų darbo užmokestį, nustatytą MMA dydžiu.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo 3 priede tikslinami valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų, su kuriais sudarytos sutartys dėl mentorystės, ir specialistų minimalūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai, būtina tikslinti ir Įstatymo 5 priedo VI skyriuje nurodytų auklėtojų, koncertmeisterių, akompaniatorių pareiginių algų pastoviosios dalies koeficientus, kad jie nebūtų mažesni nei Įstatymo 3 priede nurodyti patikslinti minimalūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai. Auklėtojų, koncertmeisterių, akompaniatorių pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai padidėtų vidutiniškai 14 procentų.</p> <p>Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinėje sutartyje numatyta nuo 2021 m. sausio 1 d. panaikinti mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui ir mokyklų ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų intervalus, nustatant maksimalius pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus, todėl tikslinami Įstatymo projekto 5 priede nurodytų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui bei IX skyriuje nurodytų ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai – nustatomi maksimalūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai. Be to, siekiant, kad mokyklų ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai nebūtų mažesni už mokytojų, jų koeficientai (dabar maksimalūs) didinami vidutiniškai 7,2 procento.</p> <p>Socialinių paslaugų srities darbuotojams nuo 2021 m. liepos 1 d. Įstatymo 1, 2, 3, ir 4 prieduose numatytus minimalius pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus siūloma didinti 30 procentų (o ne 20 procentų) ir padidinti socialinių paslaugų srities darbuotojų, turinčių kvalifikacinę kategoriją, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus (pirmą kvalifikacinę kategoriją turintiems socialinių paslaugų srities darbuotojams siūloma nustatyti 20 procentų (o ne 15 procentų), antra – 25 procentais (o ne 20 procentų), trečią – 30 procentų (o ne 25 procentais) didesnius pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus.</p> <p>Įstatymo projektu taip pat siūloma: pakeisti Įstatymo 1 straipsnio 1 dalį nedetalizuojant, kokios grupės, finansuojamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, patenka į Įstatymo taikymo sritį; pakeisti Įstatymo 5 ir 10 straipsnius numatant, kad už darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, būtų</p>

	<p>mokamas ne padidintas darbo užmokestis, kaip buvo numatyta iki šiol, o priemoka; taip pat numatyti, kad priemoka už darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, karantino metu būtų neskiriama, jei biudžetinės įstaigos darbuotojui karantino metu taikomi specialiuose įstatymuose nustatyti darbo apmokėjimo dydžiai; numatyti galimybę biudžetinės įstaigos darbuotojui pareiginės algos kintamąją dalį nustatyti po darbuotojo išbandymo laikotarpio; pakeisti Įstatymo 11 straipsnį, nustatant konkrečius dydžius už darbą poilsio dieną, švenčių dieną, naktį ir viršvalandžius, nes dabar galiojanti nuostata dėl darbo apmokėjimo šiais atvejais nukreipia į Darbo kodeksą, o Darbo kodekso 144 straipsnis reglamentuoja tik minimalias minėtų dydžių ribas; papildyti Įstatymo 12 straipsnio 2 dalį, numatant galimybę darbdavio ir darbuotojų lygmens kolektyvinėje sutartyje numatyti kitokius atvejus, nei numatyta Įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje, kuriais skiriama premija.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Priimant įstatymą 2017 m. buvo numatyta, kad įstatymui įgyvendinti 2019–2021 metais iš valstybės biudžeto asignavimų valdytojams ir savivaldybėms kasmet bus skiriama po 16 mln. eurų Įstatymo prieduose numatytiems minimaliems pareiginės algos pastoviosios dalies dydžiams padidinti, įvertinus biudžetinių įstaigų optimizavimo ir jų vykdomų funkcijų konsolidavimo galimybes.</p> <p>Įstatymo projekte numatytoms nuostatomis dėl socialinių paslaugų srities darbuotojų įgyvendinti nuo 2021 m. liepos 1 d. papildomai reikės 3,56 mln. eurų (minimaliems pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientams padidinti 30 procentų (o ne 20 procentų) reikės 1,97 mln. eurų, socialinių paslaugų srities darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientams padidinti, atsižvelgiant į jų turimą kvalifikacinę kategoriją, papildomai reikės 1,59 mln. eurų.</p> <p>Įstatymo 5 priede auklėtojų, koncertmeisterių, akompaniatorių, mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui ir mokyklų ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientams padidinti papildomai reikės 20,5 mln. eurų (Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinėje sutartyje numatytam įsipareigojimui – nuo 2021 m. sausio 1 d. panaikinti mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui ir ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų intervalus – įvykdyti reikės 18 mln. eurų, dar 2,5 mln. eurų reikės Įstatymo 5 priede nurodytiems auklėtojų, koncertmeisterių, akompaniatorių pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientams didinti).</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Kvalifikuotiems darbuotojams, specialistams (išskyrus pedagoginius darbuotojus), kuriems šiuo metu Įstatyme numatyti minimalūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai (25 tūkst. darbuotojų), 2021 metais pareiginės algos pastovioji dalis padidėtų nuo 39 iki 77 eurų. Paminėtina, kad gerokai padidėtų socialinių paslaugų srities darbuotojų darbo užmokestis (siekiama padidinti šios profesijos prestižą ir sumažinti socialinių paslaugų srities darbuotojų trūkumą). Nekvalifikuotų darbuotojų, kurių yra apie 20 tūkst., darbo užmokestis padidėtų 35 eurai (tiek, kiek didėja MMA). Padidėjus darbuotojų darbo užmokesčiui, padidėtų jų perkamoji galia, sumažėtų atotrūkis tarp mažiausiai ir daugiausiai uždirbančių darbuotojų.</p> <p>Būtų įvykdytas Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinėje sutartyje numatytas įsipareigojimas panaikinti mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui ir ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų pareiginės algos koeficientų intervalus, paliekant maksimalius koeficientus (paminėtina, kad mokytojų</p>

	koeficientų intervalai panaikinti jau nuo 2020 m. sausio 1 d.), ir jų algos padidėtų vidutiniškai 19 procentų. Auklėtojų, koncertmeisterių, akompaniatorių pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai padidėtų vidutiniškai 14 procentų.
--	--

Konkrečios Įstatymo projekte nustatytos teisinio reguliavimo priemonės apibūdintos ir jas pagrindžiantys argumentai nurodyti kartu su Įstatymo projektu teikiamame Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Įstatymo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Įstatymo projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus patarėja Agnė Nakčerienė (tel. 8 656 38 257, el. p. agne.nakceriene@socmin.lt) ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Ekonomikos departamento Švietimo ekonomikos skyriaus vyriausioji specialistė Danutė Bužinskienė (tel. 219 1191, el. p. danute.buzinskiene@smm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 7 lapai.
2. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 9 lapai.
3. Aiškinamasis raštas, 5 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui projektas, 1 lapas.
5. Įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.

Ministrė

Monika Navickienė